

MEGEMLÉKEZÉSEK

Hősök Napja

2008. május 25-én Edelényben rendezték meg az Észak-Magyarországi Hősök Napi központi ünnepséget Edelény Város Önkormányzata, a Bajtársi Egyesületek Országos Szövetsége és a Hadirokkantak, Hadiözvegyek és Hadiárvák Országos Nemzeti Szövetsége szervezésében. Az alábbiakban Dr. Ravasz István, a Hadtörténeti Múzeum tudományos titkára ünnepi beszédét közöljük.

„Mert azt mondta az Úr, sem a vékabeli liszt el nem fogy, sem a korszóbeli olaj meg nem kevesül addig, míg az Úr esőt ad a földnek színére. És Ő elméne, és az Illés beszéde szerint cselekedék, és evék mind ő, mind amaz, mind annak háznépe, naponként. A vékabeli liszt nem fogyott el, sem pedig a korszóbeli olaj nem kevesült meg, az Úrnak beszéde szerint, amelyet szólott Illés által.”
(*Királyok Könyve I. 17. 14-16.*)

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

A magyar lélek kapui kitarulnak, mikor hőseire emlékezik, akik hazájuk védelmében ontották vérüket. Az ilyen alkalom nagy ünnep egy nép, de főként egy kisebb közösség, jelesül egy város életében. Nagyszerű pillanat, a magvetés és az aratás magasztos találkozója. A magvetés a múlt hőseinek halála, az aratás a jelen megélése: íme, élünk.

A magvetés és az aratás szent találkozója az élet kenyérének ünnep megszegése. Most is az élet kenyerét tartjuk kezünkben. Ez, és a felolvasott Ige jelképes értelme egy csodát és egy parancsot állít elénk: a liszt csodáját és a kovász parancsát.

A liszt csodáját a sareptai özvegy története jeleníti meg, amidőn egy rettentő istenítélet nyomán minden elfogyott, csak egy marék liszt maradt a szegény öregasszony vékájában. Az volt a legnagyobb kérdés: meg lehet-e menteni az életet vele?

A nagy összeomlás után nem maradt több egy vékabeli lisztnél. Másoknak dúsgazdag aratás jutott, ott is arathattak, ahol nem vetettek. Egy keserű nemzet elvesztette magvetését, ami könnye és vére volt, egy hosszú évezre- den át.

Összes öröksége csupán egy marék liszt maradt. Egyetlen kérdés, egyetlen feladat hárult reá: magának a pusztá létnek kérdőjele. S hatvan esztendő megadta rá a feleletet: a vékabeli liszt nem fogyott el. Istennek hála, a magyar nemzet életének fonala nem szakadt hamvában.

E magasztos pillanatban ne kérdezzük, ki tette e csodát? Jönnek majd kései történetírók, s a boldogabb nemzedékeknek elmondják, kiket illet a nemzet hálája. Ma pedig nyugodjunk meg abban, hogy semmivel sem lesznek nagyobbak, akiket méltatlanul magasztalnak, és semmivel sem lesznek kisebbek, akiknek nevét elhallgatják. E magasztos ünnepen adjunk hálát annak, aki a nemzetek sorsát intézi, akit önnön valóságában sosem láthatunk, de akinek jelenlétét minden pillanatban érezzük, mert itt van közöttünk. Neki, a mindenség urának köszönjük, hogy a véka liszt nem fogyott el, hogy mindennapjainkban és ünnepeinkben megtapasztalhatjuk: íme, élünk!

A megmaradó liszt csodája átutal a kovász nagy parancsára. „Hasonlatos a mennyeknek országa a kovászhoz, melyet vevén az asszony, három mérce lisztbe elegyítve, míg nem az egész megkele.”

Az élet megvan tehát, ám a maroknyi liszt magasabb minőség után kiált, a nemzet az erkölcsi méltóság javai után áhítozik. Új birodalmakat akar hódítani a műveltség, a lelki nemesség és az erkölcsi tisztaság világában. Aranya nincs: szava és jelleme legyen nemesfém. Vasa nincs: az igazság legyen hadereje. Hatalma pedig becsülete legyen, mellyel tud élni, s ha kell, halni. Ez legyen kovásza a három mérce lisztbe.

Erre biztat múltunknak az a nagy tanúsága, hogy e nemzet kenyerét mindig a magasabb rendű élet kovásza formálta. Ilyen kovász volt a kereszténység, amely átjárta a magyar művelődést; a reformáció, amely millió gondolatcsírával kelesztette a magyar élet téstáját; a legnagyobb magyar, gróf Széchenyi István vezérelte reform, mely a Kelet népét öntudattal lelkesítette át, s részére tervet és feladatot adott. S végezetül ilyen kovász volt a nagy fájdalmak élesztője, a hősök halálának oltóanyaga; a sok álom, eszmény, bizonyágtétel, mellyel a nemzet nagyjainak éltető hatása áthívította és megkelesztette a keserű magyar életet.

Tisztelt Ünneplő Közönség!

1925-1945 között május utolsó vasárnapján rendszeresen megünnepelték a Hősök Napját. Az előzmények az I. világháború éveire nyúlnak vissza. 1915-ben báró Abele Ferenc vezérkari őrnagy a frontról levelet intézett gróf Tisza Istvánhoz, amelyben javasolta a miniszterelnöknek, hogy „Az országgyűlés már most hozzon egy törvényt, amellyel az állam minden községben egy szép köemléket állít, amelyre [...] elesett hőseit név szerint bevési...”

Abele báró 1916 végén Zita királynén keresztül IV. Károlyhoz fordult. A koronázása előtt álló király levelet fogalmaztatott a magyar miniszterelnöknek, akinek beterjesztése alapján a Képviselőház elfogadta a törvényjavaslatot.

Az 1917: VIII. törvénycikk elrendelte, hogy „Minden község (város) anyagi erejének megfelelő, méltó emléken örökítse meg mindazoknak nevét, akik lakói közül [...] a hazáért életüket áldozzák fel.” Még tartott a háború, amikor megkezdődött a ma is látható hősi emlékművek felállítása.

Az 1918-1919-es kaotikus események csak kevésbé befolyásolták a hősi emlékművek építését. Sőt: a trianoni diktátummal elvesztett területeken is folytatódott azok létesítése, legfeljebb lassúbb ütemben. Még azokban a községekben is avattak emlékműveket, amelyek lakossága nem magyar volt.

Horthy Miklós országglásának hatodik esztendejében kibővítették az 1917-es törvényt. 1925. május 1-jén a honvédelmi és a belügyminiszter 1924.XIV. törvénycikkre hivatkozó közös körrendelete a Hősök Emlékünnepe néven (március 15. és augusztus 20. mellett) nemzeti ünneppé nyilvánította május mindenkori utolsó vasárnapját.

Az 1925-től rendszeressé váló Hősök Napján ünnepi istentiszteletet celebráltak, s imát mondtak a hősi halottakért. A városi tanácsok és a községi előjáróságok ünnepséget tartottak, s megkoszorúzták a hősi emlékműveket. A rendezvényeken a honvédség, a közbiztonsági testületek, a bajtársi egyesületek és a fiatalok szervezetei díszelgő osztagokkal vettek részt. Budapesten, a Hősök terén a Hősök Kövét a Honvéd Vezérkar főnöke koszorúzta meg, a Kormányzó nevében és jelenlétében.

Magyarország 1941-től belépett az újjáéledő világháborúba. Ismét voltak hősi halottak és katona-áldozatok. 1942-ben a belügy- és honvédelmi miniszter elrendelte nevük felvését a Nagy Háborús hősi emlékművekre, s hogy emléküknak is adózzanak az ünnepségeken.

1944-ben volt utoljára monumentális rendezvénysorozat. 1945-ben még megemlékeztek a Hősök Napjáról, de már sokkal szerényebb keretek között. Már nem számított nemzeti ünnepnek. Az új hatalomnak nem volt ínyére ez az ünnep, hiszen azokról a magyar honvédekről szólt a megemlékezés, akik – legnagyobbbrészt – a szovjet hadsereg ellen harcolva estek el. 1946-tól elmaradtak a hivatalos megemlékezések.

Magyarországon 1989. május 29-én rendeztek ismét nyilvános megemlékezést, Szekszárdon. Az első állami szintű rendezvényre 1990-ben került sor. Ettől kezdve sorra avatják az új hősi emlékműveket. Hol különállót, hol a Nagy Háborús nevek mellé vésik fel a totális háborúban elesetteket. Azóta a Hősök Napja ismét minden évben megrendezésre kerül. 2001-ben visszamerték az állami ünnepek sorába. Politikamentes ünnep, amely alapvetően a megemlékezést szolgálja. A megemlékezést, amelynek ki kell terjednie minden katonára, aki a magyarság érdekében áldozta életét, bármely korban oltalmazta is a szabadság eszméjét és a hon lakosait. Azokról is meg kell emlékeznünk, akik az országra törő idegen hatalmak ellen emelték fel óvón kardjukat, de azokról is, akik a magyar nemzet szabadságának kivívására cserélték fel láncikaikat fegyverekre. Akkor is, ha a nemzet szabadságküzdemei mindig együtt jártak magának a nemzetnek a meghasonlásával.

A meghasonlás, s a keserűség, amely a forradalmak, szabadságharcok velejárója, életérzése volt a forradalmi lelkesedés mellett, szükségessé teszi, hogy a magyar theodiceáról is beszéljünk. Miért van az, hogy a magyar a fájdalom népe? Miért, hogy a tragikum vele jár, s miért, hogy a két versben, amelyben a magyar nemzet léte titkát kiálltotta el e két jajszó olvasható:

„Megbűnhődte már e nép a múltat s jövődöt” illetve: „Népek hazája nagy világ, hozzád bátran kiált: egy ezredévi szenvedés kér éltet vagy halált!”

E nemzeti alaphangulat kiemeli a magyart a többi nemzet közül. E sorsbeszéddel közelebb jutottunk a nemzethalálhoz, mint bármely más nemzet. Ez nem hangulat és romantika, ez történelmi valóság, ami törvénybe foglalható. Törvénye pedig így hangzik: a magyar nemzet mindig létében volt fenyegetett, és mindennapi kérdése a lét és nemlét kérdése volt.

Az ázsiai pusztákon nála hatalmasabb népek útjába került. Szednie kellett a sátorfáját. Végzetes és csodálatos módon választotta ki e helyet, hol megtelepedett. Sehol sem lehetett volna annyi veszedelemnek kitéve, mint a Kárpátok medencéjében. A vezérek korában a portyázás halálos kockázat volt, amely felemészthette volna a nemzetet. Miután Szent István a Nyugathoz csatlakozott, nyilvánvalóvá vált, hogy életmentő lépése is halálos veszedelmet jelenthet. Megindult a küzdelem a keleti magyar természet és a német-római kultúrkör között. hogy ez milyen erőfeszítést kívánt a nemzet-től, arról Szent Istvántól Nagy Lajoson át Hunyadi Mátyásig minden magyar király, Koppánytól Szilágyi Mihályon át Apafi Mihályig minden magyar felkelő emléke sokat regél. A keleti magyar, a népvándorlás egy kései csapataként a Kárpátok bérceinek szent koszorújában megtelepedve védelmezője lett a Nyugatnak azokkal a keletről átsapó hullámokkal szemben, amelyeknek ívét a tatár Batu kántól Kara Musztafán, a Bécset utolsóként ostromló török nagyvezíren át Burlakov generálisig, a hazánkban „ideiglenesen” állomásozó szovjet haderő utolsó parancsnokáig rajzolhatjuk meg.

E sorsfeszültség megosztotta a nemzetet. Volt, aki a Nyugathoz csatlakozott, mert a keresztyén kultúrát akarta megvédeni, akár magyarsága árán is, s volt, aki a Kelet mellé sorakozott, mert magyarságát akarta megőrizni, akár a keresztyén kultúrkör ellenében is. Mihelyst e feszültség oldódni látszott, rögtön megjelent egy új: a Habsburg-uralom létérdeke szembefordult a magyar nemzet életérdekével.

E folyamatba illeszthetők a magyar szabadság zászlaját magasra emelő időszakok, így Báthori István, Bocskai István, Bethlen Gábor, Rákóczi György, Thököly Imre, II. Rákóczi Ferenc heroikus vállalkozásai, s az 1848-49-iki forradalom és szabadságharc. S e sorozatba illeszkedik az 1848-as forradalmárok és honvédek dédunokáinak más történelmi környezetben, más folyamatok eredőjeként, más ellenség ellen kirobbant 1956-os forradalma és szabadságharca.

S itt kell emlékeznünk azokra a hősökre is, akik az 1914-1918-as Nagy Háborúban és az 1939-1945-ös Totális Háborúban áldozták életüket a haza védelmének oltárán.

Tisztelt Hallgatóim!

Azt, hogy a magyarság egy lelki test, egy művelődési egység, egy élő közösség, a XX. századi világháború helyezte ismét előtérbe. Azóta tapasztalhattuk meg, hogy a magyar nemzet három létformában él. Egyik az anyaországi csonka törzs, új hajtásokkal keresve az életadó napot. A másik a kisebbségi magyarság, erős nemzeti érzésű államok keretei között. A harmadik a világban szétszórt magyarság, Fokföldtől Kanadáig, Mexikótól Sydneyig.

A csonka törzs máig a lét vagy nemlét próbatételét állja. A kisebbségek helyzetükben hordják fenyegetettségüket, mert nincs a világon olyan többség, amely beleolvadással ne fenyegetné a kisebbséget. A diaszpóra sorsa olyan, mint a tűzből pattant szikráé: él még egy ideig, de már a tűz nem táplálja őt, noha ő még a tűz fényének növelésére feszíti erejét.

A háromgerezdű magyarság szellemi közösség, lelki egység. A magyarság ismeret, történeti és jelen tények ismerete; a magyarság érzés, kibeszélhetetlen érzések akarattá egyesülő összessége, akarat, cselekvés és erkölcs; a magyarság mindezekből tudatosuló lelki valóság; a magyarság lélek.

A magyar lélek gyökere a magyar öntudat. Ismerete mindannak, ami magyar, természetben, történelemben, művészi alkotásokban, erkölcsi parancsolatokban. A magyarság hivatástudat és szolgálat, életfeladat, ételszabály. Forrás, mederfolyam és torkolat azon lélek számára, amelyet Isten magyarnak rendelt, s úgy rajzolta előre pályafutását, mint a Tisza folyását. A mai alkalom pedig azt mutatja nekünk, hogy ez a háromgerezdű magyarság lélekben csak együtt lehet egész. Mindegyik felelős a másikért, mind egyik mérhetetlenül sokat tehet a másikért.

A diaszpóra szemléltető képet hinthet szét, mit jelent a magyar ember, nemzet, műveltség, lélek. Ezzel a nemzet szolgálatának egyik legnagyobb értékét teremtheti meg. A kisebbségi magyarság gigászi feladata, hogy megmaradjon magyarnak. Minden nemzedékének legnagyobb feladata megszerezni és továbbadni a követő nemzedékeknek a magyar műveltséget. Végül a törzsnek magának visszanyesettségében is gondoskodnia kell hát arról, hogy a magyar öntudat tiszta és fényes legyen, feladata alkotni egy olyan nemzetet, amely rendben, szabadságban, kenyérben, keresztyén erkölcsben és magyar lélekben a magyar ember önazonosságát táplálja. A magyarságot táplálja, de úgy, ahogyan azt Szent István meghatározta számára, befogadóan. Minden más nemzeti testet és jogos nemzeti öntudatot befogadóan. Mert nincs százmillió nemzetünk, mögöttünk nem áll szuronyerdő és rakétasorfal. Mert mi csak igazságot, becsületet tudunk adni, s szankciót csak a keresztyéni erkölcs világtrendjéből meríthetünk. Mert így

újra megtalálhatjuk önmagunkat és újra megtalálhatjuk egymást. Mert így „...a magyar név megint szép lesz, méltó régi nagy híréhez!”

Isten adja, hogy úgy legyen!

Ahogy minden magyar katona elmondhatta hősi halálának pillanatában, utolsó leheletével, miközben lelke felfelé szállt Teremtő Istenéhez és Csaba királyfihoz a Hadak Útjára:

Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország föltámadásában.

Ez az én vallásom, ez az én életem,
Ezért a keresztet vállaimra veszem,
Ezért magamat is reá feszíttetem.

Szeretném harsogni kétkedők fülébe,
Szeretném, égetni reszketők lelkébe,
Lángbetűkkel írni véres magyar égre:

Ez a hit a fegyver, hatalom és élet,
Ezzel porba zúzod minden ellenséged,
Ezzel megválthatod minden szenvedésed.

E jelszót ha írod lobogód selymére,
Ezt ha belevésed kardod pengéjébe,
Halottak országát feltámasztod véle.

Harcos, ki ezt hiszed, csatádat megnyerted,
Munkás, ki ezt vallod, boldog jövőd veted,
Asszony, ki tanítod, áldott lesz a neved.

Férfi, ki ennek élsz, dicsőséget vettél,
Polgár, ki ezzel kelsz, új hazát szereztél,
Magyar – e szent hittel mindent visszanyertél.

Mert a hit az Erő! Mert aki hisz, győzött,
Mert az minden halál és kárhozat fölött
Az élet Urával szövetséget kötött.

Annak nincs többé rém, mitől megijedjen,
Annak vas a szíve minden vésszel szemben,
Minden pokol ellen, mert vele az Isten!

Annak lába nyomán zöldül a temető,
Virágdíszbe borul az eltiport mező,
Édes madárhangtól hangos lesz az erdő.

Napsugártól fényes lesz a háza tája,
Mézes a kenyere, boldogság tanyája,
Minden nemzetségén az Isten áldása.

Magyar! Te most árva, elhagyott, veszendő,
Minden nemzetek közt lenn a földön fekvő,
Magyar, legyen hited, tied a jövődő.

Magyar, legyen hited és léssen országod,
Minden nemzetek közt az első, az áldott,
Isten a mit neked címeredbe vágott.

Szíved is dobogja, szavad is hirdesse,
Ajkad ezt rebege reggel, délben, este,
Véreddé, hogy váljon az ige, az eszme:

Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország föltámadásában!

(Papp Váry Elemérné: Hitvallás)

Fotók: Slezsák Zsolt.

Kessler Hubert Emlékház Jósvafőn

Dr. Kessler Hubert mérnök, barlangkutató Nagyszebenben született 1907. november 3-án. Egyetemi tanulmányait a Budapesti Műszaki Egyetemen kezdte, ahol mint általános mérnök 1932-ben végzett, majd a Tudományegyetemen földrajz, földtan, őslénytan tárgyából 1936-ban szerzett oklevelet. Doktori disszertációját „Az Aggteleki barlangrendszer hidrográfija” címmel 1938-ban védte meg. 1935-1945 között az aggteleki Baradla-barlang igazgatója volt. Jósvafőn a barlangbejárat közelében épített magának házat. A második világháború után vagyonából kiforgatva sok megaláztatást kellett elviselnie. Néhány éven át segéd munkásként, villanyszerelőként dolgozott, s szívesen vállalt olyan munkát, ahol hegymászó technikai ismereteit hasznosíthatta: így villámhárítót szerelt, tetőfedéssel foglalkozott. 1949-től 1965-ig a VITUKI Karszt- és Forráskutató osztályának vezetője, majd 1966-tól 1972-ig – nyugdíjba vonulásáig – az ALUTRÖSZT főhidrológusa volt. A Természetvédelmi Hivatal keretén belül 1975-ben létrehozott Barlangtani Intézet első megbízott igazgatója volt, majd 1989-ig szaknácsadóként segítette a barlangvédelem munkáját.

Mint a Baradla igazgatója, jelentős sikereket ért el a terület idegenforgalmának fejlesztésében. Megalapozott terveinek, kitartásának és jó szervezőképességének köszönhetően igazgatósága alatt bevezették a villanyvilágítást a Baradlában, tervei alapján felépült az aggteleki Barlangszálló és a jósvafői Tengerszem-szálló. Szerteágazó tudományos munkásságot folytatott. Számtalan írása jelent meg különböző szaklapokban. Budapesten hunyt el 1994. február 1-jén.

(Hadobás Pál: Edelény és környéke az irodalomban. Művelődési Központ, Könyvtár és Múzeum. Edelény, 2005. 128-130. p.)

„**Kessler Hubert**-nek nem volt gyermeke, nem volt olyan közeli hozzátartozója, akire örökösként tudott volna tekinteni. Pedig foglalkoztatta a kérdés, mi lesz a sorsa élete során összegyűjtött értékeinek. Nem gondolt a köz számára történő adakozásra, életművének megörökítésére, inkább szerte volna házának értékét még az életben élvezni. Egy olyan megoldás foglalkoztatta, hogyan lehetne eltartási szerződést kötni az állammal, vagy egy állami szervezettel. Javaslatát már 1981-ben megjelentette a Magyar Nemzetben. A Természetvédelmi Hivatalban is felvetette ezt a lehetőséget, de jogszabályi háttér és feltehetően anyagiak hiányában az nem valósult meg. Néhány, munkára vonatkozó dokumentumot ugyan átadott a Természetvédelmi Hivatal részére, de ezek főként másolatok voltak.

Halálát követően egyértelművé vált, hogy özvegye a ház örökösödési adójának kifizetése, később fenntartása érdekében kénytelen lesz megválni egy-egy tárgytól, emléktől. Ekkor született meg a gondolat, hogy legalább néhány személyes értékét, a barlangokhoz kapcsolódó emlékeit és dokumentumait meg kellene menteni az utókor számára. Az özvegy elfogadta azt a javaslatot, hogy anyagi ellenszolgáltatás fejében, míg ő él, érintetlenül hagyja Kessler Hubert dolgozószobáját. A Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulattal kötött, közjegyzővel hitelesített megállapodás rögzítette azt is, hogy a Természetvédelmi Hivatal biztosította anyagi támogatás fejében férje – listába vett – barlangkutató hagyatékát halála után a természetvédelemre hagyja, azon kikötéssel, hogy azt a köz számára hozzáférhetővé kell tenni.

Kessler Hubertné bár jóval fiatalabb volt férjénél, csak öt évvel élte őt túl. 1999-ben bekövetkezett halála után örököse (testvérének fia) a megállapodásban foglaltakat maradéktalanul betartotta, és az ott szereplő tárgyakat a természetvédelem részére átadta. A ház és a többi ingóság eladásra került. Sajnos az 1994-ben született megállapodás hiányos volt, szerénységből és ismerethiány miatt több mindenre nem tért ki, így számos tárgy, többek között Kessler személyes iratai is ma ismeretlen helyen vannak.

Az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság 1999-ben dr. Kessler Hubert Jósvalfő posztumusz díszpolgárává választása alkalmával határozta el, hogy a hagyaték elhelyezésére azt a házat teszi alkalmassá, ahol Kessler Jósvalfőn megkezdte sikeres pályafutását.

Az emlékház épületét dr. Kessler Hubert a könyvének honoráriumából építette 1935-ben. A házhelyet Abaúj-Torna vármegye biztosította részére. Az épületet 1936-ban alacsonyabb tetőszerkezettel és kisebb szélességben hátul megtoldották, az előterében pedig garázsépületet létesítettek. Ez utóbbit azonban a Tengersizem Szálló építéskor elbontották. A ház 1945-ben, a front átvonulásakor jelentősen megsérült, de állapotáról és a javításokról bővebb információ nincs. A hátsó toldalékot – a háborút követően, vagy az 1960-as években – lebontották és az épületet teljes szélességében meghosszabbították. A szálloda felé eső oldalhoz 1979-ben egy 10 méternél magasabb kéménnyel ellátott olajkazánt és kapcsolódóan irodahelyiséget emeltek.

Az épület kezdetben Kessler Hubert lakásaként és barlangpénztárként üzemelt, majd azt egészen 2003-ig részben lakásként, részben irodaként, öltöző-mosdóként használták. A kazánházat és a kéményt 2003-ban eltávolították. Az épületet a Baradla Vörös-tó – Jósvalfő közötti rekonstrukciójának

ideje alatt 2004-2005-ben a kivitelezést végző Nova-Alpin Kft. bérelte és irodaként, lakásként használta, majd a barlangvezetők tartózkodási helyeként, raktárként egészen 2007 végéig működött.

Az emlékház létrehozása érdekében az ANP megbízása alapján Szablyár Péter 2002-ben elkészítette a ház állapotának felmérését és javaslatot tett a belső tér kialakíthatóságára. Az épület felújításához és a kiállítás berendezéséhez szükséges anyagi fedezet megteremtése érdekében az ANP Igazgatóság a javaslat átdolgozásával több pályázatot is előkészített, de a megvalósításra végül is, Tolnay Zsuzsa menedzselésében, az Interreg IIIA HUSKUA 05/02/069 kódszámú projekt keretén belül kerülhetett sor 2008-ban. A Körtvély Sándor tervei alapján, a Nova-Alpin Kft. által kivitelezett beruházás során az épületet (annak állapota miatt) teljesen elbontották, és a külső arculat megtartása mellett újjáépítették. A hátsó részt, a biztonságos közlekedés kialakítása érdekében 1,5 m-rel meghosszabbították.

A belső elrendezés a sokszori átépítés miatt már úgyszemint volt rekonstruálható, így ott a kiállítás céljainak megfelelően egységes teret alakítottak ki. Az egyirányú közlekedés biztosításához az emeletről a hegy felé ajtót nyitottak, így a vendégek a kiállítás megtekintését követően a hátsó támfal mögé helyezett sétányon jutnak vissza a ház melletti pihenőhöz vagy a barlang bejárata elé.

Az emlékház bejárata mellett Domokos Béla alkotása, Kessler Hubert bronz portréja látható. A földszinten az érdeklődő eredeti dokumentumok és másolatok segítségével ismerkedhet meg a ház történetével, a Törőfejtölgy fejlődésével, valamint általános képet kap a Baradla kialakulásáról, látványos képződményeiről, a feltáró és tudományos kutatásról, elővilágáról, régészeti leleteiről, védelméről, a munkálatokat végző személyekről, a turizmus fejlődéséről, neves látogatóiról és arról, milyenek látták a művészek a természet e ritka alkotását.

Az emeleten fényképek, tervek, könyvek, cikkek, festmények, szobrok és egyéb személyes tárgyak segítségével elevenedik meg Kessler Hubertnek, a Baradla mindmáig legeredményesebb igazgatójának az élete, születésétől egészen élete alkonyáig. Látható gyermekként szülei társaságában, majd feleségével: Szekula Máriával, aki a kutatásokban hű társa volt. A hegymászót, a neves barlangkutatót, a tudományos kutatót, a Baradlát és az idegenforgalmat fejlesztő igazgatót, a barlangok hasznosítását szorgalmazó és a barlangügyet népszerűsítő szakembert, az újító hidrológust, társadalmi munkásságát, kitüntetéseit, publikációs tevékenységét korhű dokumentumok állítják elénk. Saját bútoraival, tárgyaival, felesége szobraival és festményeivel berendezett emlékszobája egykori környezetét idézi.

A kiállítás témáihoz kapcsolódó filmek, fényképek, dokumentumok közti válogatáshoz, a riportok meghallgatásához számítógép nyújt segítsé-

get. Többek között látható Kessler Hubert, amint életéről mesél, vagy hallható, amikor arról beszél, hogyan lett barlangkutató, vagy arról, mi az, amiről könyveiben nem olvashatunk. Végiglapozhatók fotóalbumai a gyermekkortól egészen az 1980-as évek végéig, és megtekinthetők a barlangokban készített felvételei is. Akit a publikációk érdekelnek, nemcsak a bibliográfiái hivatkozások között keresgélhet, hanem a cikkeket is elolvashatja.

A kiállítás anyagát összeállította Székely Kinga, kivitelezte a KIÁLL Kft. (terv: Héjjas Pál; grafika: Imre Olga és Juhász Mihály; makett: Szűcs Péter). Megnyitására 2008. július 25-én került sor, ahol az egykori „főnök” dr. Rakonczay Zoltán nyugalmazott miniszterhelyettes, a magyar természetvédelem kiemelkedő egyénisége tartott ünnepi beszédet.”

(A fenti részletet Székely Kinga: Kessler Hubert a barlangkutató, Aggteleki Nemzeti Park Igazgatósága, Jósvalfő, 2008. című, az emlékház avatására megjelent könyvéből vettük át.)

Fotók: Hadobás Pál.